Algemene Beschouwingen 2026

Partij van de Arbeid Voerendaal

Geachte voorzitter, raadsleden, college en inwoners van Voerendaal,

Voor ons ligt de Begroting 2026 met de meerjarenraming 2027–2029. Deze begroting is niet alleen financieel sluitend, maar ook realistisch en in lijn met de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2022–2026 “Samen bouwen aan een sterk Voerendaal”.

Wij zien daarin een duidelijke rode draad: bouwen aan sterke kernen, investeren in mensen en keuzes maken met oog voor brede welvaart - economisch, sociaal én ecologisch. De PvdA ziet in deze begroting voortzetting van een solide koers, met aandacht voor *behoedzaam financieel beleid en ruimte voor maatschappelijke investeringen.* Een begroting die mensen centraal stelt en toekomstgericht investeert in onze gemeenschap.

1. Verbinding met het coalitieakkoord: brede welvaart als leidraad

In het coalitieakkoord spreken we over *“kiezen voor de toekomst én oog hebben voor het nu”*. Dit is precies de balans die wij als PvdA nastreven. De begroting 2026 sluit daarbij aan door te investeren in kwaliteit van leven, sociale cohesie en duurzaamheid.

Brede welvaart betekent voor ons:

- investeren in *zorg, onderwijs en gelijke kansen*;
- een *gezonde leefomgeving* en duurzame toekomst;
- ruimte voor *participatie en gemeenschapszin*;
- een bestuur dat *nabij, transparant en sociaal* is.

Wij zien dat deze thema’s ook de kern vormen van de begroting 2026 en roepen op om dit begrip van brede welvaart de leidraad te laten blijven in financieel en beleidsmatig handelen.

2. Financiële positie en toekomstbestendigheid

De begroting 2026 laat een *positief saldo van € 183.000* zien. Het college verdient waardering voor het realiseren van een sluitende begroting in een periode van onzekerheden over gemeentefonds en rijksbijdragen.

De PvdA benadrukt dat dit positieve beeld mede wordt gedragen door incidentele inkomsten en een tijdelijke inzet van de algemene reserve. Daarom vragen wij het college om in 2026 verder te werken aan *meerjarige scenario’s voor financiële houdbaarheid*, zoals ook voorzien in het coalitieakkoord bij het hoofdstuk *Bestuur, dienstverlening en financiën*.

3. Bestuur en organisatie: menselijk en krachtig bestuur

Voerendaal is een kleine maar ambitieuze gemeente. De Begroting 2026 signaleert blijvende druk op de organisatie door krapte op de arbeidsmarkt en toenemende complexiteit van taken. De PvdA wil

dat de ingezette lijn van investeren in menskracht wordt voortgezet, zoals het coalitieakkoord dat beschrijft onder “Vitale en verbonden organisatie”.

Onze oproep:

- Investeer blijvend in *ambtelijke capaciteit, opleiding en kennisontwikkeling;*
- Blijf *regionaal samenwerken* om kwetsbaarheid te verminderen;
- Waarborg de *menselijke maat* in digitalisering en dienstverlening.

Deze koers sluit aan bij het coalitieakkoord, dat stelt dat het college en de raad “midden in de samenleving moeten staan” en transparant moeten communiceren met inwoners.

Vraag 1: Welke concrete stappen zet het college in 2026 om de personele kwetsbaarheid binnen de ambtelijke organisatie te verminderen?

Vraag 2: In het kader van transparante en betrouwbare dienstverlening vraagt de PvdA of de gemeente beschikt over een systeem waarin de opvolging en afhandeling van binnenkomende vragen van inwoners wordt bijgehouden en bewaakt?
Indien dat nog niet het geval is, vernemen wij graag of er ontwikkelingen of plannen zijn om zo’n volgsysteem te implementeren, zodat inwoners beter inzicht krijgen in de status en afhandeling van hun meldingen of verzoeken.

4. Sociale rechtvaardigheid en gelijke kansen

De PvdA wil dat iedereen in Voerendaal kan meedoen. Wij steunen de voortzetting van armoedebestrijding, bijzondere bijstand en preventieve inzet in het sociaal domein.

Onze prioriteiten zijn:

- versterking van het *armoedebeleid en vroegsignalering*;
- aandacht voor *mentale gezondheid en jongerenwelzijn*, aansluitend bij de *Visie op Positieve Gezondheid*;
- inzet op *gelijke kansen in onderwijs en sport*.

Wij ondersteunen het gemeentelijke streven naar “positieve gezondheid” en “niemand buiten de boot laten vallen”.

5. Duurzaamheid, leefomgeving en natuur

De PvdA steunt het streven naar *energieneutraal Voerendaal in 2040*, zoals vastgelegd in zowel de begroting als het coalitieakkoord. Wij vragen daarbij expliciet aandacht voor *haalbaarheid en betaalbaarheid* voor inwoners met lage inkomens. De energietransitie mag namelijk geen tweedeling creëren tussen mensen die wel en niet kunnen investeren

Daarnaast vinden wij het essentieel dat de CDOKE- en RES-middelen worden benut voor:

- *energiearmoedebestrijding*;
- *vergroening en klimaatadaptatie* in dorpskernen;
- *circulaire initiatieven* die lokale werkgelegenheid stimuleren.

Maar duurzaamheid gaat voor de PvdA ook over *bescherming van onze natuur en landschappen*. Voerendaal ligt in een uniek groen heuvellandschap met hoge ecologische en recreatieve waarde. Wij roepen het college op om:

- het *natuurnetwerk Limburg* actief te beschermen en verder te versterken;
- *open ruimte en landbouwgrond te behouden* waar dat kan;
- samen met partners te investeren in *biodiversiteit, gezonde bodem en waterbeheer*.

Dat past bij de uitgangspunten van het coalitieakkoord, waarin natuur en landschap niet alleen als decor, maar als kern van onze identiteit worden gezien.

De PvdA ziet in het Groenbeheerplan een kans om niet alleen inwoners, maar ook onze agrariërs actief te betrekken bij het beheer van ons landschap.

Vraag 3: Wij vragen het college daarom om bij de uitwerking van dit plan nadrukkelijk te onderzoeken of agrariërs met behulp van Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) - via Natuurrijk Limburg - een rol kunnen spelen in bermbeheer en ecologisch onderhoud.
Dit versterkt de verbinding tussen landbouw, natuur en gemeenschap en zorgt dat duurzaam beheer ook lokaal rendeert.

6. Wonen: het belang van een toekomstgericht Masterplan

De PvdA onderschrijft het belang van een *helder Masterplan Wonen*, waarin de bouwopgave, leefbaarheid, duurzaamheid en bereikbaarheid in samenhang worden bekeken. Een dergelijk plan moet richting geven aan de toekomst van onze dorpen en kernen.

Voor de PvdA zijn daarbij drie uitgangspunten leidend:

- *Betaalbaar wonen voor iedereen*, met nadruk op starters, senioren en sociale huur;
- *Inbreiding boven uitbreiding* - benut bestaande locaties vóórdat we open landschap opofferen;
- *Leefbare dorpskernen* met voorzieningen op loop- en fietsafstand.

Wij vragen het college om bij de verdere uitwerking van het Masterplan nadrukkelijk samen te werken met woningcorporaties, bewoners en maatschappelijke organisaties - zoals ook afgesproken in het coalitieakkoord onder “Wonen in sterke en vitale kernen”.

In de prestatieafspraken met woningstichting Vanhier Wonen ziet de PvdA een kans om duurzaamheid en leef-kwaliteit verder te verbinden.

Vraag 4: Wij vragen het college om te verkennen of bij nieuwe huurcontracten kan worden afgesproken dat niet alleen de woning zelf, maar ook de tuin in de basis groen wordt ingericht of verduurzaamd. Een groene tuin draagt bij aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en woongenot en sluit aan bij de ambitie om onze kernen groener en toekomstbestendig te maken.

7. De Crisisnoodopvang Ubachsberg: menselijkheid als kompas

Een belangrijk hoofdstuk uit het afgelopen jaar is de *Crisisnoodopvang (CNO) in Ubachsberg*, die op 8 juli 2025 is afgerond. De opvang van *250 asielzoekers* verliep volgens plan, zonder incidenten en met grote betrokkenheid van inwoners en vrijwilligers. Dit werd nogmaals onderstreept met de brief van inwoners en vrijwilligers na de aangekondigde sluiting. Deze opvang heeft laten zien dat Voerendaal een *menselijke en solidaire gemeenschap* is. Vrijwilligers, verenigingen en buurtbewoners werkten samen - een toonbeeld van de waarden die ook in het coalitieakkoord worden uitgedragen: *“oog hebben voor elkaar en iedereen laten meetellen”.*

De PvdA vindt het belangrijk dat deze positieve ervaring niet verloren gaat.

Vraag 5: Wij vragen het college om proactief te blijven anticiperen op een eventuele toekomstige vraag van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor nieuwe opvangcapaciteit en zich in te zetten voor een evenredige verdeling van crisisnoodopvang binnen de regio.

Voerendaal heeft laten zien dat opvang op kleinschalige, mensgerichte wijze mogelijk is.
Die ervaring is waardevol - niet alleen voor onze gemeente, maar ook als voorbeeld van solidariteit binnen Zuid-Limburg.

8. Participatie en samenleving

De PvdA blijft hechten aan *burgerparticipatie* als fundamenteel onderdeel van lokaal bestuur.
Het coalitieakkoord benadrukt dat inwoners actief betrokken moeten worden bij de vormgeving van hun leefomgeving. Wij vragen het college om in 2026 de stap te zetten van *"participatiebeleid op papier"* naar *"participatie in de praktijk"*, door:

- inwoners vroegtijdig te betrekken bij beleidsbesluiten;
- terug te koppelen wat met hun inbreng gebeurt;
- en ruimte te geven aan lokale initiatieven en kernbudgetten.

De sociale basis van onze gemeente - verenigingen, Burgerijen, buurtprojecten - verdient structurele steun. Deze gemeenschapskracht vormt het hart van brede welvaart en sociale cohesie.

Tot slot

De PvdA-fractie ziet in de Begroting 2026 een voortzetting van een koers die past bij ons gezamenlijke doel: *een sterk, sociaal en duurzaam Voerendaal*. Wij willen een gemeente waarin menselijkheid, solidariteit en rechtvaardigheid niet alleen in woorden bestaan, maar in daden zichtbaar zijn.

Deze begroting markeert ook het einde van de huidige bestuursperiode. Met de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 in het vooruitzicht is het belangrijk om te onderstrepen dat *continuïteit in beleid* essentieel is voor stabiliteit, vertrouwen en resultaat. Daarom verwijzen wij in onze beschouwingen regelmatig naar het *coalitieakkoord "Samen bouwen aan een sterk Voerendaal"*: niet alleen als basis van deze begroting, maar als fundament onder onze gezamenlijke koers van de afgelopen vier jaar.

Wij spreken de hoop uit dat, ongeacht de politieke samenstelling van de volgende raad, deze continuïteit behouden blijft - in het belang van onze inwoners, onze leefomgeving en de toekomst van Voerendaal.

Met realisme en ambitie bouwen we verder aan de toekomst - samen met onze inwoners, partners en vrijwilligers.

Namens de fractie van de Partij van de Arbeid Voerendaal,

Cap Beckers & Ralf Stoffels